

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 53-54 (2017)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 53-54 (2017)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Περίοδος Β', Έτος 34°, Τεύχος 53-54

Αφιέρωμα στον Κ. Γ. Καρυωτάκη

Πρόβλεψη 2017

Ψαλτολόγιο Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Αγίου
Χαραλάμπους Πρεβέζης

Νεκτάριος Θάνος

doi: [10.12681/prch.28283](https://doi.org/10.12681/prch.28283)

Copyright © 2017, Νεκτάριος Θάνος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Θάνος Ν. (2017). Ψαλτολόγιο Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (53-54), 221-229. <https://doi.org/10.12681/prch.28283>

Νεκτάριος Ν. ΘΑΝΟΣ*

Ψαλτολόγιο Ιερού Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης

Σε συνέχεια της σχετικής με την ψαλτική ιστορία του τόπου έρευνά μας,¹ δημοσιεύουμε στο παρόν τεύχος το ψαλτολόγιο του Ιερού Ναού Αγίου Χαραλάμπους, εν είδει μικρής συνεισφοράς στην ιερά τέχνη της υμνωδίας στην πόλη της Πρέβεζας.

Για την καταγραφή βασιστήκαμε πρωτίστως στο Αρχείο του Ναού και δευτερευόντως σε ευάριθμες πηγές.

Ευχαριστίες οφειλετικώς εκφράζουμε προς τον προϊστάμενο του Ναού, πρωτοπρεσβύτερο π. Δημήτριο Ντούσκα, για την όποια διευκόλυνση μας παρείχε, καθώς και στον διευθυντή των Γ.Α.Κ. Νομού Πρέβεζας, δρ. Σπυρίδωνα Σκλαβενίτη, για τη συνεργασία και την παντοειδή στήριξη.

Ενημερωτικά αναφέρουμε ότι οι βασικοί ψάλτες κάθε ναού είναι δύο: ο *πρωτοψάλτης*, που στέκεται στο δεξιό αναλόγιο –όπως βλέπουν οι πιστοί–, γι’ αυτό και λέγεται (καταχρηστικά) *δεξιός ψάλτης*, και ο *λαμπαδάριος*, που στέκεται στο αριστερό αναλόγιο –όπως βλέπουν οι πιστοί–, γι’ αυτό και καλείται (καταχρηστικά) *αριστερός ψάλτης*. Υπάρχουν επίσης –όχι απαραίτητα όμως– και δύο *δομέστικοι*, βοηθοί-αντικαταστάτες των δύο ψαλτών.

ΣΟΧ

* Ο Νεκτάριος Ν. Θάνος κατάγεται από τον Γοργόμυλο Πρέβεζας και είναι πρωτοψάλτης της Ι.Μ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης, ΜΑ Θεολογίας, υποψήφιος διδάκτορας βυζαντινής Μουσικολογίας.

¹ ΘΑΝΟΣ 2015.

Ψαλτολόγιο

- 1885-1891 Πρωτοψάλτης: *Δημήτριος Μαυρογεώργης*.²
 Λαμπαδάριος: *Αναστάσιος Κοντός*.³
- 1892 Πρωτοψάλτης: *Δημήτριος Μαυρογεώργης*⁴ (μέχρι 1 Μαρτίου),
*Σωτήριος Χαβάνης*⁵ (από τον Απρίλιο), *Χρίστος Σωτηρέλης*⁶
 Λαμπαδάριος: *Αναστάσιος Κοντός*.
- 1893-1897 Πρωτοψάλτης: *Σωτήριος Χαβάνης*.
 Λαμπαδάριος: *Αναστάσιος Κοντός*.
- 1898 Πρωτοψάλτης: *Σωτήριος Χαβάνης*⁷ (μέχρι τα μέσα Μαΐου),
*Κωνσταντίνος Γαλάνης*⁸ (από τα μέσα Μαΐου).
 Λαμπαδάριος: *Αναστάσιος Κοντός* (μέχρι τα μέσα Μαΐου),
Χαράλαμπος Καστάνης(;),⁹ *Χρίστος Σωτηρέλης*¹⁰ (από τον Ιούλιο).
- (;)¹¹-1933(;) Πρωτοψάλτης: *Δημήτριος Καναβιτσάς*.¹²
 Λαμπαδάριος: ...
- 1933-1941 Πρωτοψάλτης: *Ηλίας Ασπρίδης*.¹³
 Λαμπαδάριος: ...
- 1943-1954 Πρωτοψάλτης: *Δημήτριος Κύργιος*.¹⁴
 Λαμπαδάριος: ...
- 1955 Πρωτοψάλτης: *Δημήτριος Κύργιος*¹⁵ (μέχρι 18 Οκτωβρίου,
 από 19 Οκτωβρίου μέχρι 14 Δεκεμβρίου η θέση παραμένει
 κενή),¹⁶ *Φώτιος Δράκος*¹⁷ (από 15 Δεκεμβρίου).

² Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 2.

³ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 1.

⁴ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 37.

⁵ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 37.

⁶ Αντικατέστησε για τον Αύγουστο του 1892 προσωρινά τον Χαβάνη, λόγω ασθενείας του τελευταίου. Βλ. Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 39.

⁷ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 77.

⁸ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 78.

⁹ Αναφέρεται ως προσωρινός ψάλτης του Αγίου Χαράλαμπος. Ίσως ανέλαβε προσωρινά καθήκοντα Λαμπαδαρίου στη θέση του αποχωρήσαντος Αναστασίου Κοντού. Βλ. Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 78.

¹⁰ Γ.Α.Κ. – Αρχαία Ν. Πρέβεζας, Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, σ. 79. Αναφέρεται ως προσωρινός ψάλτης. Πιθανότατα εκτελεί χρέη Λαμπαδαρίου.

¹¹ Οποσδήποτε μετά το 1922 καθότι ήρθε ως πρόσφυγας από τη Μικρά Ασία.

¹² ΘΑΝΟΣ 2015, 309-310.

¹³ ΧΑΡΜΠΗΣ 1941, 1320· ΘΑΝΟΣ 2015, 312-314.

¹⁴ ΘΑΝΟΣ 2015, 315-319.

¹⁵ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 3/3.3.1955 Πράξη, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαράλαμπος (1/1953-7/1966), ο Κύργιος ζητούσε επίμονα αύξηση του μισθού του· μάλιστα υπήρχαν διαξιφισμοί μεταξύ αυτού και του προϊσταμένου του

Λαμπαδάριος: *Ζώης Σίσκας*,¹⁸ *Κωνσταντίνος Παπακώστας*,
δημοδιδάσκαλος (από 1 Νοεμβρίου).

1956

Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.

Παρενθετικά, είχαμε αναφέρει σε προηγούμενο άρθρο μας¹⁹ ότι, σύμφωνα με προφορικές μαρτυρίες, ο Δράκος είχε λάβει από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηνάγορα οφφίκιο Άρχοντος Πρωτοψάλτου της Αγιοτάτης Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως, λόγω της καλλιφωνίας του αλλά και της άρτιας οργάνωσης του ψαλτικού χορού, που έψαλε υπό τη διεύθυνσή του, στην υποδοχή του Πατριάρχου στην Πρέβεζα, στις 24 Ιουλίου 1963. Ωστόσο, δεν υπήρχε κάποια έγγραφη μαρτυρία, που να επιβεβαίωνε κάτι τέτοιο μήτε στο Αρχείο του Πατριαρχείου στάθηκε δυνατό να εντοπίσουμε κάποιο σχετικό στοιχείο. Η έρευνα όμως μας επεφύλαξε μια ευχάριστη έκπληξη: Η ψηφιοποίηση από τα Γ.Α.Κ. – Ν. Πρέβεζας του Ιδιωτικού Αρχείου του Σπυρίδωνος Γεωργίου Σταμουλάκη, υπαλλήλου του Λιμενικού Ταμείου, αποκάλυψε αντίγραφο του πατριαρχικού πιττακίου (= εγγράφου), διά του οποίου απονεμόταν το ως άνω οφφίκιο στον πρωτοψάλτη Φώτιο Δράκο. Πιθανότατα ο Δράκος συνδεόταν

Ναού, αρχιμ. Χρίστου Ζωγοπούλου, ακόμη και κατά τη διάρκεια των ιερών ακολουθιών. Το Συμβούλιο αποφάσισε να του διαμηνύσει εγγράφως ότι: α) δεν γίνεται δεκτό το αίτημα της αυξήσεως του μισθού του λόγω οικονομικών δυσχερειών του Ναού, β) ότι αν δεν επιθυμεί να συνεχίσει να ψάλλει στον Ναό με τους μέχρι τώρα οικονομικούς όρους, να το δηλώσει στο Συμβούλιο, ώστε αυτό να λάβει «τα επιβαλλόμενα μέτρα», και γ) εφόσον δεχθεί να συνεχίσει τη μέχρι τότε συνεργασία να παύσει να δημιουργεί επεισόδια κατά τις ώρες των ακολουθιών και να σέβεται τον προϊστάμενο, προκειμένου να μην αναγκαστεί το Συμβούλιο να του επιβάλλει κυρώσεις (προφανώς οικονομικές).

¹⁶ Πράξις υπ' αριθ. 10/8.11.1955, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

¹⁷ Πράξις υπ' αριθ. 10/8.11.1955 και Πράξις υπ' αριθ. 12/19.11.1955, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

¹⁸ «Επαναδιορίζεται», όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στην υπ' αριθ. 1/13.1.1955 Πράξη (Θέμα Α'), Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966). Δεν γνωρίζουμε όμως αν τελικά επαναδιορίστηκε, καθότι η ανωτέρω Πράξη δεν εκφράζει βεβαιότητα, ότι ο Σίσκας θα δεχθεί τον επαναδιορισμό του, αφού από τα γραφόμενα της Πράξης φαίνεται ότι ο επαναδιορισμός του στον Άγιο Χαράλαμπο συσχετίστηκε με διορισμό του στην Π.Α.Υ.Π., για τον οποίο πρέπει «να παρακινηθῇ», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, να μεσολαβήσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης (Στυλιανός Κορνάρος), πράγμα που τελικά έγινε. Ο Σίσκας προσελήφθη στην Π.Α.Υ.Π. στην Πρέβεζα, κατά τη μαρτυρία του γιου του Γεωργίου, αλλά εργάστηκε μόνο επί ένα εξάμηνο, γιατί δεν μπορούσε η οικογένειά του να μετακομίσει από τον Λούρο στην Πρέβεζα, οπότε αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Δυστυχώς, δεν σώθηκε το αντίστοιχο Βιβλίο Ταμείου του Ναού, προκειμένου να δούμε, αν μισθοδοτούνταν εκείνη την περίοδο, πράγμα που θα σήμαινε τον επαναδιορισμό του στον Άγιο Χαράλαμπο. Για περισσότερα βιογραφικά στοιχεία βλ. ΘΑΝΟΣ 2015, 322-323.

¹⁹ ΘΑΝΟΣ 2015, 319-322.

με τον Σταμουλάκη, ο οποίος του ετοίμασε στη γραφομηχανή αντίγραφο του πιττακίου με τη συμπληρωματική ένδειξη «Ἐν Πρεβέζῃ τῇ ... 1964», ενδεχομένως για να επικυρωθεῖ για πιθανή χρήση του. Απ' ὅτι φαίνεται το πρωτότυπο χάθηκε, ἔμεινε ὁμως το αντίγραφο, για να θυμίζει το τιμητικό γεγονός τόσο για τον Δράκο, ὅσο και για την Πρέβεζα. Επίσης, ἡ ἔρευνα ἀπεκάλυψε ἕνα ἀκόμη ἀγνωστο στοιχεῖο για τον Δράκο. Δάσκαλός του στην ψαλτική υπήρξε ὁ Ἀθηναῖος πρωτοψάλτης καὶ ἐκλεκτός μουσικοδάσκαλος, κατὰ τον Ἀντωνέλλη,²⁰ Σωκράτης Κωνσταντινίδης.

- 1956 Λαμπαδάριος: *Ζώης Σίσκας*.²¹
 1957 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
 Λαμπαδάριος: *Ζώης Σίσκας* (αποχώρησε).²²
 1958-1959 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
 Λαμπαδάριος: ...
 1960 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
 Λαμπαδάριος: Ἡ θέση παραμένει κενή μέχρι 16 Οκτωβρίου. *Πασχάλης Γιαμουστάρης*,²³ φιλόλογος καθηγητής Γυμνασίου (ἀπὸ 17 Οκτωβρίου μέχρι 14 Δεκεμβρίου), *Κωνσταντίνος Παπαδάκης*²⁴ (ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου).
 1961 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
 Λαμπαδάριος: *Κωνσταντίνος Παπαδάκης* (μέχρι 31 Μαρτίου), *Πασχάλης Γιαμουστάρης* (ἀπὸ 1 Ἀπριλίου), *Νικόλαος Νικ. Κατσαντώνης*, μαθητὴς Γυμνασίου τότε, σήμερα ἐπίτιμος δι-
 κηγόρος, ἐκ Κορωνησίας Ἀρτης (ἀπὸ τον Οκτώβριο).²⁵
 1962 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
 Λαμπαδάριος: *Νικόλαος Κατσαντώνης*.
 1963 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.

²⁰ ΑΝΤΩΝΕΛΛΗΣ 1956, 102.

²¹ Πράξεις υπ' αριθ. 15/27.12.1955, Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Ι.Ν. Ἀγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

²² Δεν γνωρίζουμε ἀν ἀποχώρησε τὸ 1956 ἢ τὸ 1957 ἢ στις ἀρχές του 1958, ἀφοῦ δεν ὑπάρχει κάτι σχετικό στο Βιβλίον Πρακτικῶν. Μόνο στην υπ' αριθ. 3/10.3.1958 Πράξη ἐξετάζεται αἴτημα του Δράκου για αὐξηση του μισθοῦ του ἀπὸ τὴ στιγμή που ἐκτελεῖ χρέη Πρωτοψάλτου καὶ Λαμπαδαρίου ταυτόχρονα. Ἀκόμη, στην υπ' αριθ. 9/7.7.1958 Πράξη ἀναφέρεται, ὅτι ὁ Σίσκας εἶχε ἤδη προσληφθεῖ ὡς πρωτοψάλτης στον Ἅγιο Νικόλαο Πρεβέζης, βλ. Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Ι.Ν. Ἀγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

²³ Πράξεις υπ' αριθ. 14/17.10.1960, Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Ι.Ν. Ἀγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

²⁴ Πράξεις υπ' αριθ. 19/14.12.1960, Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Ι.Ν. Ἀγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

²⁵ Πράξεις υπ' αριθ. 5/2.10.1961, Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Ι.Ν. Ἀγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

- Λαμπαδάριος: *Νικόλαος Κατσαντώνης* (μέχρι τον Ιούλιο), *Μιχαήλ Κατηνιώτης*,²⁶ φοιτητής τότε της Παντείου Σχολής, εκ Πρεβέζης (Αύγουστο και Σεπτέμβριο), Οκτώβριο και Νοέμβριο η θέση παραμένει κενή, *Παναγιώτης Κανδύλης*,²⁷ γραμματέας Πρωτοδικείου (Δεκέμβριος).
- 1964 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος*.
Λαμπαδάριος: *Παναγιώτης Κανδύλης*.
- 1965 Πρωτοψάλτης: *Φώτιος Δράκος* (μέχρι τα μέσα Φεβρουαρίου),²⁸ *Ζώης Σίσκας* (από τα μέσα Φεβρουαρίου).²⁹
Λαμπαδάριος: *Παναγιώτης Κανδύλης*.
- 1966 Πρωτοψάλτης: *Ζώης Σίσκας*.
Λαμπαδάριος: *Παναγιώτης Κανδύλης* (μέχρι 15 Αυγούστου), Γεώργιος Λεύκας,³⁰ υπάλληλος Δημοσίου Ταμείου, εξ Άρτης (από 15 Αυγούστου).
- 1967-1970 Πρωτοψάλτης: *Ζώης Σίσκας*.
Λαμπαδάριος: *Γεώργιος Λεύκας*.
- 1971 Πρωτοψάλτης: *Ζώης Σίσκας*.
Λαμπαδάριος: *Γεώργιος Λεύκας* (μέχρι και τον Απρίλιο), *Εμμανουήλ Χατζηϊωαννίδης*,³¹ εκ Μυλάσων Μικράς Ασίας (από τα τέλη Μαΐου), ο οποίος έψαλλε ήδη τον Απρίλιο και τον Μάιο, ως βοηθός, στον Άγιο Χαράλαμπο.
- 1972 Πρωτοψάλτης: *Ζώης Σίσκας*.
Λαμπαδάριος: *Εμμανουήλ Χατζηϊωαννίδης*³² (μέχρι 14 Αυγούστου),³³ *Πάυλος Δένδιας*,³⁴ θεολόγος-πτυχιούχος βυζαντι-

²⁶ Πράξις υπ' αριθ. 6/12.8.1963, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

²⁷ Άνευ Πράξεως διορισμού. Η πληροφορία αντλείται από το Βιβλίων Ταμείου, Βιβλίων Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (1963-1965).

²⁸ Άνευ Πράξεως διορισμού. Η πληροφορία αντλείται από το Βιβλίων Ταμείου, Βιβλίων Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (1963-1965).

²⁹ Άνευ Πράξεως διορισμού. Η πληροφορία αντλείται από το Βιβλίων Ταμείου, Βιβλίων Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (1963-1965).

³⁰ Πράξις υπ' αριθ. 6/14.8.1966, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966).

³¹ Πράξις υπ' αριθ. 4/1971, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1967-9/1971).

³² Επικαλούμενος λόγους υγείας παραιτήθηκε δι' επιστολής προς το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, όπως εμφανίζεται στην υπ' αριθ. 5/1972 Πράξη, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

³³ Πράξις υπ' αριθ. 5/1.9.1972, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

- νής μουσικής του Ωδείου Πειραιώς, εκ Μακρυνείας της Αιτωλίας, που υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία στην Πρέβεζα (από 1 Σεπτεμβρίου).
- 1973 Πρωτοψάλτης: *Ζώης Σίσκας* (μέχρι και τον Μάρτιο), *Λεωνίδα Χρ. Παπακώστας*,³⁵ δάσκαλος, απόφοιτος Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου, διευθυντής Β' Δημοτικού Σχολείου Πρεβέζης, εκ Θεσπρωτικού Πρεβέζης (Απρίλιος-Αύγουστος), *Πάυλος Δένδιας* (από τον Σεπτέμβριο).
 Λαμπαδάριος: *Πάυλος Δένδιας* (μέχρι και τον Αύγουστο), *Λάμπρος Τσιρογιάννης*,³⁶ υπάλληλος Δημοσίου Ταμείου, εξ Άρτης (από τον Σεπτέμβριο).
- 1974 Πρωτοψάλτης: *Πάυλος Δένδιας* (μέχρι και τον Απρίλιο), *Βασίλειος Παναγιωτόπουλος*,³⁷ ιδιοκτήτης βιοτεχνίας πλεκτών, εκ Πρεβέζης (από τον Μάιο).
 Λαμπαδάριος: *Λάμπρος Τσιρογιάννης*.
- 1975 Πρωτοψάλτης: *Βασίλειος Παναγιωτόπουλος*.
 Λαμπαδάριος: *Λάμπρος Τσιρογιάννης*.
- 1976 Πρωτοψάλτης: *Βασίλειος Παναγιωτόπουλος*.
 Λαμπαδάριος: *Λάμπρος Τσιρογιάννης* (μέχρι και τον Οκτώβριο), Νοέμβριο και Δεκέμβριο η θέση παραμένει κενή.
- 1977 Πρωτοψάλτης: *Βασίλειος Παναγιωτόπουλος* (μέχρι και τον Ιούλιο),³⁸ *Χρυσόστομος Παππάς*, αστυνομικός, εξ Άρτης (από τον Αύγουστο).
 Λαμπαδάριος: από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάρτιο η θέση παραμένει κενή, *Χρυσόστομος Παππάς*³⁹ (Απρίλιος-Ιούλιος), από τον Αύγουστο μέχρι τον Δεκέμβριο η θέση παραμένει κενή.
- 1978 Πρωτοψάλτης: *Χρυσόστομος Παππάς*.

³⁴ Πράξις υπ' αριθ. 5/1.9.1972, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

³⁵ Πράξις υπ' αριθμ. 6/6.4.1973, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

³⁶ Άνευ Πράξεως διορισμού. Η πληροφορία αντλείται από το Βιβλίων Ταμείου, Βιβλίων Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (1964-1976).

³⁷ Άνευ Πράξεως διορισμού. Πιθανώς γιατί προσελήφθη ως προσωρινός πρωτοψάλτης του Ναού. Βλ. και Πράξεις υπ' αριθ. 2/1977 και 4/1977, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

³⁸ Απολύθηκε με το υπ' αριθ. Πρωτ. 15/8.7.1977 έγγραφο του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου. Βλ. και Πράξεις υπ' αριθ. 2/18.3.1977 και υπ' αριθ. 6/28.5.1977, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

³⁹ Πράξις υπ' αριθ. 4/4.4.1977, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

- Λαμπαδάριος: από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάιο η θέση παραμένει κενή, *Θεόδωρος Κανιώρης*,⁴⁰ εκ Πρεβέζης (από τον Ιούνιο μέχρι τον Σεπτέμβριο), *Ιωάννης Χατζούδης*,⁴¹ καθηγητής θεολόγος, εκ Κωνσταντινουπόλεως⁴² (από τον Οκτώβριο).
- 1979-1980 Πρωτοψάλτης: *Χρυσόστομος Παππάς*.
Λαμπαδάριος: *Ιωάννης Χατζούδης*.
- 1981 Πρωτοψάλτης: *Χρυσόστομος Παππάς*.
Λαμπαδάριος: *Ιωάννης Χατζούδης* (μέχρι και τον Ιούλιο),⁴³ από τον Αύγουστο η θέση παραμένει κενή, *Αθανάσιος Παπανικολαυδάκης*, εργάτης, εκ Καστελλίου Κρήτης⁴⁴ (από τον Σεπτέμβριο).
- 1982 Πρωτοψάλτης: *Χρυσόστομος Παππάς* (μέχρι και τον Απρίλιο),⁴⁵ *Βασίλειος Χρηστοβασίλης*,⁴⁶ εξ Άρτης, μαθητής Ευαγγέλου Πλακιά, πρωτοψάλτου Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Άρτης (από τον Μάιο).
Λαμπαδάριος: *Αθανάσιος Παπανικολαυδάκης* (μέχρι και τον Φεβρουάριο),⁴⁷ Μάρτιο και Απρίλιο η θέση παραμένει κενή, *Κωνσταντίνος Υφαντής*, αστυνομικός, εξ Άρτης (από τον Μάιο).⁴⁸
- 1983-1988 Πρωτοψάλτης: *Βασίλειος Χρηστοβασίλης*.
Λαμπαδάριος: *Κωνσταντίνος Υφαντής*.
- 1989 Πρωτοψάλτης: *Βασίλειος Χρηστοβασίλης* (μέχρι και τον Ιούλιο),⁴⁹ *Κωνσταντίνος Υφαντής* (από τον Αύγουστο).⁵⁰

⁴⁰ Πράξις υπ' αριθ. 6/2.7.1978, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴¹ Πράξις υπ' αριθ. 7/19.11.1978, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴² Συνέντευξη Παπαδημητρίου.

⁴³ Μετετέθη στις Σέρρες.

⁴⁴ Πράξις υπ' αριθ. 14/31.8.1981, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴⁵ Πράξις υπ' αριθ. 8/2.5.1982, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴⁶ Πράξις υπ' αριθ. 8/2.5.1982, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴⁷ Απελύθη λόγω απρεπούς συμπεριφοράς, Πράξις υπ' αριθ. 5/28.2.1982, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (10/1971-5/1984).

⁴⁸ Ανευ Πράξεως διορισμού. Η πληροφορία αντλείται από το Βιβλίων Ταμείου. Ωστόσο, στην υπ' αριθ. 6/19.2.1987 Πράξη αναφέρεται, ότι ο Κωνσταντίνος Υφαντής διορίστηκε Λαμπαδάριος του Ναού διά της υπ' αριθ. 3/1982 Πράξεως του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ι. Μ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης (Αρ. Αποφ. 4). Βλ. Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (6/1981-7/1990).

⁴⁹ Βιβλίων Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (1987-2018).

- 1990-2003 Λαμπαδάριος: *Κωνσταντίνος Υφαντής* (μέχρι και τον Ιούλιο), από τον Αύγουστο μέχρι τον Δεκέμβριο η θέση παραμένει κενή.
 Πρωτοψάλτης: *Κωνσταντίνος Υφαντής*.
 Λαμπαδάριος: *Μιχαήλ Αγάθος*,⁵¹ γεωπόνος, εκ Πρεβέζης.
 Δομέστικος Λαμπαδαρίου: *Ανδρέας Κουράτορας*,⁵² φυσικός, εκ Πέρδικας Θεσπρωτίας.
- 2004 Πρωτοψάλτης: *Κωνσταντίνος Υφαντής* (μέχρι και τον Απρίλιο), *Νεκτάριος Θάνος*, θεολόγος, υπάλληλος Ι.Μ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης, εκ Γοργομούλου Πρεβέζης (από τον Μάιο).⁵³
 Λαμπαδάριος: *Μιχαήλ Αγάθος*.
 Δομέστικος Λαμπαδαρίου: *Ανδρέας Κουράτορας*.
- 2005-2018 Πρωτοψάλτης: *Νεκτάριος Θάνος*.
 Λαμπαδάριος: *Μιχαήλ Αγάθος*.
 Δομέστικος Λαμπαδαρίου: *Ανδρέας Κουράτορας*.

Ας είναι η παρούσα καταγραφή για μεν τους κεκοιμημένους συναδέλφους ψάλτες μνημόσυνο αιώνιο, για δε τους ζώντες δίκαιος έπαινος για την προσφορά τους στην ιερά τέχνη της Ψαλτικής και της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Συνεντεύξεις

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Δημήτριος (Τάκης), τ. πρωτοψάλτης Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου Πρεβέζης, Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου Πρεβέζης και Γενεσίου Θεοτόκου Θεσπρωτικού, συντ. δάσκαλος, γεν. 1940

⁵⁰ Πράξις υπ' αριθ. 8/2.11.1989, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (6/1981-7/1990).

⁵¹ Πράξις υπ' αριθ. 8/2.11.1989, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (6/1981-7/1990)

⁵² Άνευ Πράξεως διορισμού.

⁵³ Πράξις υπ' αριθ. 1/24.5.2004, Βιβλίων Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (16.9.1990-18.9.2013).

*Πηγές – Αρχειακό Υλικό**Αρχείο Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης*

Βιβλίον Πρακτικών Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1953-7/1966)

Βιβλίον Πράξεων Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους (1/1967-9/1971)

Βιβλίον Πράξεων Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (αρχόμενον από του αριθ. 10/1971 έως 5/1981)

Βιβλίον Πράξεων Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (από αριθ. Πράξ. 6/1981 έως 7/1990)

Βιβλίον Πράξεων Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης (από 16.9.1990 έως 18.9.2013)

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1963-1965

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1963-1986

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1964-1976

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1966-1968

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1977-1986

Βιβλίον Ταμείου Ι.Ν. Αγίου Χαραλάμπους Πρεβέζης 1987-2018

Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.) – Αρχεία Νομού Πρέβεζας

Ιδιωτικό Αρχείο Σπυρίδωνος Γεωργίου Σταμουλάκη

Συλλογή Νίκου Κουμπέτσου, Αρχείο Μητροπολιτικού Ιερού Ναού Αγίου Χαραλάμπους, Βιβλίο Α΄ Αναλυτικό

*Βιβλιογραφία*ΑΝΤΩΝΕΛΛΗΣ Π.Σ., 1956, *Η βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική*, ΑθήναΘΑΝΟΣ Ν.Ν., 2015, Ψαλτικές μορφές της Πρέβεζας, *Πρεβεζάνικα Χρονικά* 51-52, 305-330ΧΑΡΜΠΗΣ Ε., 1941, *Μουσική Εκκλησιαστική Ασματολογία ήτοι Συλλογή Εκκλησιαστικών Μαθημάτων εκ των ψαλλομένων κατά την ενιαύσιον Ακολουθίαν Εσπερινού, Όρθρου και Λειτουργίας, εξ έργων διαφόρων διδασκάλων της καθ' ημάς Εκκλησιαστικής Μουσικής*, [Αθήνα]